

Методи контролю

Письмовий залік (4 відкриті питання, кожне питання – 25 балів)

Критерії оцінювання кожного питання

<i>Високий рівень</i> 20 - 25 балів	- відповідь характеризується: повними і глибокими знаннями з предмету; вільним володінням спеціальною термінологією; творчим креативним підходом; правильно визначені маніпулятивні технології, що наведені в прикладах; є порівняння та співставлення різних маніпулятивних ефектів; рефлексивно використані засоби протидії маніпуляції
<i>Середній рівень</i> 13- 19 балів	- відповідь характеризується: повними і глибокими знаннями з предмету; вільним володінням термінами, поняттями; допущенням неточностей у викладі матеріалу; помилками при відповідях на питання; правильно визначені маніпулятивні технології, що наведені в прикладах; є спроби порівняння та співставлення різних маніпулятивних ефектів; немає рефлексивної протидії маніпуляції
<i>Низький рівень</i> 7-12 балів	відповідь характеризується: слабким знанням теоретичного матеріалу; допущенням деяких помилок у відповідях на питання; маніпулятивні технології, що наведені в прикладах, визначені з істотними помилками; немає порівняння та співставлення різних маніпулятивних ефектів; немає рефлексивної протидії маніпуляції
<i>Незадовільний рівень</i> 0-6 балів	- відповідь характеризується: дуже слабким знанням теоретичного матеріалу; допущенням грубих помилок у відповідях на питання; неправильно визначені маніпулятивні технології, що наведені в прикладах; немає порівняння та співставлення різних маніпулятивних ефектів; немає рефлексивної протидії маніпуляції

9. Методичні рекомендації з підготовки залікової роботи

Для отримання найвищої оцінки необхідно поєднати:

- коректне та послідовне використання матеріалів лекцій та першоджерел у відповіді – при використанні основних понять курсу (маніпуляція, пропаганда тощо), аналізі маніпулятивних технологій та маніпулятивних ефектів;
- критичне переосмислення окремих тез із матеріалів лекцій та першоджерел у відповіді – при виявленні недосконалості понять та концепцій, що використані в курсі;
- прозоре та аргументоване висвітлення авторської позиції – у порівнянні різних визначень основних понять курсу, при аналізі маніпулятивних технологій та маніпулятивних ефектів;
- використання самостійних прикладів, що не наводились в лекційному матеріалі та/або першоджерелах і максимально чітко ілюструють позицію автора – для демонстрації навичок рефлексивної протидії маніпуляції.

Для отримання оцінки, достатньої для заліку, необхідно:

- коректне та послідовне використання матеріалів лекцій та/або першоджерел у відповіді – при використанні основних понять курсу (маніпуляція, пропаганда тощо), аналізі маніпулятивних технологій та маніпулятивних ефектів;
- використання прикладів, що чітко ілюструють позицію автора – для демонстрації навичок рефлексивної протидії маніпуляції;
- самостійне викладення думок у відповіді (без елементів академічної недобросовісності).

10. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота										Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
–										100	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Питання до заліку «Маніпулятивні технології в сучасному суспільстві»

Поняття маніпуляції, підходи до її вивчення

У чому відмінності маніпуляції від інших асиметричних способів впливу на поведінку (тиск, примус, насильство та ін.).

Маніпуляція і пропаганда: співвідношення понять. Чим вони відрізняються?

Маніпуляція нормами, правилами і відповідальністю: як це здійснюється?

Які почуття зазвичай виступають засобом маніпуляції? Як це відбувається?

Емоції і маніпуляція. Чи можуть емоції бути засобом маніпуляції? Чому?

Маніпуляція вибором і свободою: як вона здійснюється? Наведіть приклади.

Маніпуляція знанням і вірою: як вона здійснюється? Наведіть приклади.

Як відбувається маніпуляція "здоровим глуздом"? Наведіть приклади.

Як простота або складність повідомлення можуть використовуватися в маніпуляції? Наведіть приклади.

Маніпуляція стереотипами: як вона здійснюється? Наведіть приклади.

Маніпуляція увагою: як вона здійснюється? Наведіть приклади.

Маніпуляція пам'яттю: як вона здійснюється? Наведіть приклади.

Чому в сучасних засобах масової інформації зустрічається маніпуляція? Чи можливі ЗМІ без маніпуляції в сучасній Україні?

Маніпуляція "порядком денним" в новинах. Відбір подій і відволікання уваги в новинних програмах.

Оцінки, коментарі і "останнє слово" провідних в новинних програмах на телебаченні як спосіб маніпуляції.

Аналітичні програми на телебаченні як обитель маніпуляції: "експерти", "науковість", "актуальність" і т.п.

Маніпуляція в сфері науки і освіти: навіщо, чому, як?

Маніпуляція в політиці

Маніпуляція в рекламі

Маніпуляція в мові та дискурсі: «природна» і навмисна

Назвіть, опишіть принцип дії і наведіть приклади будь-яких п'яти прийомів маніпулювання

Приклад завдання для аналізу кейсів:

- Проаналізуйте маніпулятивну складову кінострічки "Зелений слоник" (С. Баскова, 1999 р.)